Nr. 76. Anulu XXIX.

GAZET'A TRANSILVANIEI.

Gazet'a ese de 2 ori: Mercurea si Dumineé'a, Fói'a, candu concedu ajutóriele. — Pretiulu: pe 1 anu 10 fl. pe ½ 3 fl. v. a. Tieri esterne 16 fl. v. a. pe unu anu séu 3 galbini mon. sunatória.

Brasiovu 10 Octobre 28 Sept. 1866.

Se prenumera la postele c. r., si pe la DD. corespondenti. — Pentru serie 6 cr. Taxa timbrala a 30 cr. de fiacare publicare.

MONARCHI'A AUSTRIACA

Transilvani'a.

Mustra de tractare constitutionala.

San-Margita in 29/9 1866.

Prea venerate domnule Redactoru!

Vinu a descrie o fapta cu totulu crudela ce s'a comisu prin unu Albertu Kolosvári notariu in comun'a San-Margita.

Chiaru in momentulu de facia, precandu ar' trebui se ne bucuramu celu pucinu noi satenii de unu dreptu constitutionale in afacerile nóstre comunali, fiinduca nimenea nu e mai indreptatitu a lucra pe cale constitutionale decatu o comuna, in care toti trebue se faca un'a familia comunale, — se apuca notariulu A. K. de locuitoriulu Petru Muresianu, ilu bate cu bat'a si lu calca cu pitiórele la pamentu in gradulu celu mai tiranu si infricosiatu, catu cu carulu l'au dusu a casa de unde l'a batutu.

Petru Muresianu e de 60 ani, taica la 6 fetitie minorene, disce acuma in patu si lucrulu campului ei remane indereptu, — se vede, ca din aceasta bataia i se cesiuna dureri pana la mórte.

Nu voiu gresi, déaca-mi ieau cutedisre a scrie mai pe largu despre renumitulu domnu A. K. (renumitu pentru meritele cele facute cu ciomagu (bat'a).

Acesta venitu aicea in San-Margita de vreo cativa ani — de unde nu scimu, fora vedemu, ca manipuladie in iosagulu Br. Huszár Miklos cá tistu.

Locuitorii acéstei comune pórte frica de dinsulu cá de o satona — fiinduca are o bata cu maciuca de 3—4 policari grósa, da ou ea in sermanulu omu fora mila, e cu totulu fórte ecsercitatu in acea privintia, scie bate cu maiestria mare.

Ce e dreptu in comun'a acesta se afla inca multi omeni betjocoriti si batuti de dinsulu, — inse ne fiindu cine sei indrepte cá ce cale se apuce si unde se mearga, au remasu lucrulu totudeauna in tacere, si omulu a remasu cu ceea cea capatatu pe spate.

Deci dara acuma Petru Muresianu s'a cercatu prin medico, — si Visum repertum — l'a a-ternutu ilustrisimului domnu comite supr. totu deodata ruganduse de pedepsirea lui A. K. si suspendarea lui din postulu de notariu.

Speramu, ca ilustrisimulu domnu comite supremu se va ingrigi de o atare fapta crudela si nu va da uitarei pedépsa ce i s'ar' cuvini in timpulu constitutionalu.

Intemplarea acesta au fostu intru 7/9 1866.

Unu satenu — nobilu de P. P.

Se vorbimu franco.

Casulu de susu si alte lui asemene ne facu a descoperi cu franchetia la toti, cei ce se totu mira, de ce nu vré romanulu, cá se mai viua vreodata lumea séu supremati'a maghiara, or' cum se numesce ea: uniunea cu Ungari'a séu locuitoriulu ilustrisimului, cumca romanulu se infióra, candu aude de uniune si ca inca si unu ministeriu maghiaru se afla in dorerile renascerei si pentru ardeleni. Veti intreba de ce?! — Eca v'o spunemu pe facia: Acum, candu in Transilvani'a se afla in vigóre legala legea de egalitate politica nationala si legea despre egal'a indreptatire a limbeloru, candu romanulu are totu atata dreptu a functiona cu limb'a s'a cá romanu, cá si maghiarulu cu a sa, vedemu, ca unii romani cari nu sciu bine maghiaresce prin comitate, cari sunt mai tóte ro-romanesci se scósera si se pune la cale a se mai scóte si alti romani din servitiu, ér' maghiarii cari nu sciu bóba romanesce nu se mai intrébe, déca scie romanesce or' bs. Dar' óre candu amu primi dualismulu cu diet'a la Pest'a, s'ar' mai pomeni undeva in Ungari'a numele de romani? ca lupulu isi schimba perulu, dar' naravulu neciodata! — Se lasamu la o parte multimea notariloru romani depusi si inlocuiti cu maghiari, se atingemu aici numai unu casu intemplatu in M. Osiorheiu si e de ajunsu. Unu romanu oatu se póte de moralu si activu Sim. Milosáu, tata de familia, avú in totu servitiulu seu conduita buna, se straportá inse dela vem'a din Branu prin ordonanti'a c. r. Directiuni finantsiale provinciale Nr. 20726 ér' cá asistentu la Directiunea financiala c. r. din M. Osiorheiu in 27. Oct. 1865, a pusu juramentulu in 29/12 1865; celu ce la alte directiuni era bunu in acelasiu servitiu, in M. Osiorheiu, — fienduca dór cá romanu nu se potea sufer'? — nu mai era bunu, déca nu scie maghiaresce, cu tóte, ca sci romanesce si germanesce bine manipula. Asia din marea tolerantia maghiara i se mediuloci indata total'a scótere din postu, cu primirea salariului an. odata pentru totudeuna dupa unu servitiu aprópe de 10 ani, inse in M. Osiorheiu abia pete una diumetate de anu. Ore la acea directiune nu se afla si lucruri germane si romane, cu care se se fi insarcinatu numitulu? a tre buitu se se dè afara din servitiu, déca nu e maghiaru? Déca nu sci manipula perfectu si in maghiara? — Déca dovedi de aceste se afla acum, óre mai apoi, candu sanctiunanduse uni unea s'ar latí si lungi ministeriulu maghiaru pana la noi cu barbati negresitu numai de ai sei, ca scésta diace in natur'a ministerialoru responsabile cá se'si denumésca numai omeni de increderea s'a, apoi dieu, unde s'ar mai vedé vreunu functiunariu romanu in totu maghiarvilagulo? si nesfiandose romani, óre cum s'ar administra dreptatea pentru romanu, atunci, candu n'ar cutedis se dica bóba in contra teremtetelui unui oficialu maghiaru; candu tóta sórtea romanului ar depinde ér' dela maioritatea dietei maghiare din Pest'a cea ommipotenta, dupa cum aterná sute de ani dela dietele eschisive de aici?! —

Déca si acum cutésa unu notarasielu a ciomagi nepedepsitu ómeni, tara a se fi intiercatu de siefii lui pana acum si fara a se domestici in tractarea cu ómenii blajini, morali si indelungu rabdatori, apoi suptu unu dualismu cu ministeriu maghiaru si toti deregatorii maghiari, toti de o zama, ce nori amenintia siguritatii vietii romaniloru?! — Datine ce ni 'ti da, datine cea mai mare egalitate de limba si de representare pe chartia, ca adi ni o vedi da, si mane ér' ni o veti lua cu maioritatea in dieta, care e omnipotenta pentru maghiari; fiinduca alegerile le facu ei cu focosiurile, candu romaniloru le poruncescu se nu cuteze a veni inarmati, si apoi facu tóte neleginirile si totusi diet'a din Pest'a araru mai respinge cate o alegere ce bate pré pre la ochi. Eca sórtea romaniloru, candu ar fi natarai se primésca de vóia buna uniunea din 1848. — Noi scimu, ca numai acésta sórte ne ar astepta, candu neamu duce la diet'a din Pest'a, inse viu e domnulu, inca nu ne amu perdutu tóte mintile, si cei ce si le-au perdutu, se se tredisasca, pana candu nu voru fi inferati cu semnulu de vendiatori si atentatori si vietii politice nationale a romaniloru. — Romanii cugeta multu si vorbescu pucinu, dicea Opitiu supt Bethlen; astadi inse nu mai avemu alta a cugeta, decatu la modulu si potinti'a, cum se ne aparamu autonomi'a tierii coordinata ér' nu subordinata Ungariei prin dualismu, cum se ne sustienemu dreptulu politicu nationalu celu posedemu, nu dela fratii maghiari, cá ei datu, cum e, nilu calca in pitióre si nu 'lu suferu se capete valóre practica, ci dela Sacratisima Maiestate bunulu nostru Imperatu, dela care speramu, ca dupa cum s'a induratu cá unu parinte dreptu alu sanctiona, asié va face, cá se se si puna in viatia practica. — Ér' de vorbita? scum si codrii se resune, ca copilulu care nu striga, nu capeta titia. Se fimu pacinici, drepti, amicabili, loiali si credintiosi dinastiei, se dovedimu cu franchetia, ca suntemu gata la fratiésc'a concordia; inse nu la „Concordi'a" Nr. 75 a. c., unde (P.) ne recomanda dualismu! — si da a ne spoi sperantie, ce singuru nu le póte crede; pentruca ce mai astepti dela pisica, candu ei concredi tóta unsórea, decatu ca nu 'ti vei mai unge neci odata buzele din ea. — Éca aceste, credu eu, ca sunt convictiunile romaniloru transilvani, cari protestésa in contra procoratoriloru nechiamati, si odata cu visti'a nu se voru lasa scurtati de drepturile din 1863—4 ce le posedu, ca-su o ea mai mare si pretiuósa avere si decatu viéti'a. — Dualismulu séu diet'a imperiala in Pest'a o privimu cá unu purgatoriu maghiaru, prin care au trebui se tréca orce causa ardeléna de competintia dietala, pentruca se devina la sanctiunea corónei, apoi facia cu imperiulu amu remané cu totulu minorenisati nantes in cergite vasto. Causele comune Ardéliului le are ordonate fara purgatoriu deadreptulu cu imperiulu; cu Ungari'a n'avemu nici o causa comuna, decatu unu capu comunu, care e in Ungari'a rege, ér' la noi M. Principe. —

Ce comuniune alt'a potemu dara primi noi ardelenii facia cu Ungari'a, de catu simpl'a uniune personala, care se afla basata si in constitutionea cea vechia fortificata prin art. 6 de lege, ér' prin art I de lege din an. 1863 sanctiunatu de Maiestate cu data **Schönbrunn 26 Oct. 1863** in fapta ér' restabilita si pusa de fundamentu autonomiei Transilvaniei cá provincia, separata de Ungari'a in autonomi'a legislatiunii sale pana si facia cu imperiulu. Deci chiar' si candu Mai. S'a ar benevoi a concede unu feliu de dualismu pentru pertractarea obiectelorru comune ale imperiului prin inalta acceptare de delegatiuni, una dincóce si alta dincolo de Lait'a, noi romanii transilvani si credemu, ca maioritatea Transilvaniei de voie buna nu se va invoi neciodata, cá apoi acea delegatiune se se aléga din mediuloculu dietei din Pest'a, ci déca e si e se se primésca delegatiuni, atunci diet'a Transilvaniei, nu cea feudala neci cea Kossuthiana, ci cea moderna compusa dupa legea electorala ce diet'a din Sibiiu o tramise spre sanctiunare, si va retiesné nedisputabilulu dreptu de a discutá si pertractá si ea unu asemene operatu alu dietei Ungariei, dupa sunetulu manifestului din 20 Sept., si nu credemu, ca se va demite a si parasi Rubiconulu autonomiei, decatu póte ou tramitera deadreptulu din sinulu dietei ei a unei representantie competente, nu pentru pertractarea numiteloru obiecte in diet'a Ungariei, ci deadreptulu in delegatiunea dincóce de Lait'a, ca-ce altfeliu Transilvani'a nu va fi neciodata representata in acea delegatiune, déca ea se va alege din sinulu maioritatii dietei din Pest'a. Acesta e cursulu si drumulu celu dreptu si constitutionalu alu acestui obiectu si aici n'avemu trebuintia de advocati nechiamati, cari ne representa, cá se apunemu mai bine in marea planuiri loru. —

Red.

26 Oct. una serbare constitutionala.

Se apropia diu'a, in care ni s'au deschisu zevórele edificiului constitutionalu in patria, dupa unu blastamu planatu preste poporulu romanu de 400 ani, din care numai iubirei de dreptate a Maiestatii Sale imperatului Francisciu Iosifu I. i a succesu a ne scóte,

dandu parintése'a sanctiunare la art. de lege I alu Transilvaniei din 1863, si asecurandu pe adeveratii representanti ai tierii cu convintele: „cumca acestu art. petrecutu prin acésta in cartea de legi a M. Principatu alu Transilvaniei ilu vomu observa atatu Noi Insine, catu si vomu face, cá se fia observatu prin toti credintiosii nostri intocma" scl. Acea di fericita pentru natiunea romana din Ardélu, in care a binevoitu Mai. Sa a subscrie acésta lege fundamentala a Ardéluloi in tóte trele limbele patriei, e diu'a de **26 Octobre 1866.** Aniversarea acestei dile pre memorabile pentru noi, se cuvine, cá in estu anu se o serbamu cu cea mai aléса pietate si aderintia catra Prenaltiatulu nostru Imperatu nu numai prin cultu divinu, ci si prin semne de viatia natiunala politica pe totu locuiu.

Actu mai demnu de viatia constitutiunala si mai corespundiatoriu simtiemintelor nóstre de credintia, alipire si omagiu multiamitoriu catra Maiestate nu aflamu, decatu **serbarea acestei dile memorabile,** prin cultu Ddieescu sub flamur'a natiunala in tiéra si partile ei, cerendu dela Imperatulu Imperatilor tóta fericirea si binseventarea asupra Maiestatii Sale, a Pres'naltei Sale familie si a intregei Case domnitórie austriace, si asternendu apoi la pitiórele Tronului adresa de omagiala multiamire pentru acea preanalta sanctionare, prin canalulu jurisdictiuniloru respective, in totu anulu, pana candu ne vomu bucura de beneficiulu acestu constitutiunalu politicu natiunalu in autonóm'a nóstra patria. Asta di se ne fia serbatórea ingrijirei de dreptorile politice nationale, coegale, si totuodata si serbatórea fraternisarii cu sororile natiuni colocuitorie, ci spre a ne poté sustiené in nivel'a egalitatii cuvenite se ne fia si diu'a sacrificarii unui denariu! pentru redicarea academii de drepturi natiunala! fara de care totudeuna vomu fi dupa usia altora. — Asta e o dorintia generala si de acea sunt rogati atatu Archipastorii si pastorii sufletesci, catu si tóta inteligenti'a romana a'si da concursulu conducerii sale si, se credemu, ca cu noi va fi Ddieu!!! — Red.

Revista de diarie.

Intre „Concordi'a" si „Albin'a" se incinse o disputa asupra sistemei gubernementale si totuodata asupra ministeriului ungurescu cá ministeriu de partita séu cá compusu din cateva partite, precum voiesce „Conc.", de candu dn. Al. Romanu s'a retrasu pe unu timpu dela redactiune. Intr'acesa „Albin'a" in Nr. 66 din 25 Sept publica „O voce din Transilvani'a", cu care credemu ca romanii transilvani cati voru da preste ea, isi voru trage sam'a strinsu. Scriitorulu dn. — m — se afle deocamdata macar dela noi atatu precatu amu aflatu si noi, ca natiunea romanésca locuitóre in Transilvani'a nu a pusu niciodata nici unu felu de mandatu in manile acelor barbati, carii au mersu in an. 1866 la diet'a din Pest'a. Oracle si sate cá Orasti'a, Mercurea, Con'a n'au representatu si nu voru representa in vecii vecilóru pe natiunea romanésca. Noi amu sciutu stima totudeauna si stimamu astadi pe acei vreo 4 barbati carii au mersu la Pest'a, inse pentru alte calitati ale loru fromóse, éra de representanti ai natiunii intregi la Pest'a nu i cunósce nimeni si nu se cunoscu nici ei insii. Indemnati, smetiti si amagiti precum au fostu alegatorii loru, au fostu si ei cá se faca acelu pasu, lucru ce s'a mai intemplatu si altora in lume. Adeverati representanti si ai tierii si ai natiunii au fostu in diet'a deschisa la Sibiiu prin presan. cuventu de tronu din 1 Iuliu 1863. Acolo a fostu representanti'a nóstra, éra nu in Pest'a si nici chiaru in Clusiu la Nov. 1865. Acea representantia ni se sparse prin rescriptu din 1 Sept. 1865; aceasi se ni se restitue si se nu alergamu dupa alta, se nu ne compromitemu si bajocorimu autonomi'a tierii, se nu o prodamu prin servilismu, se nu ne derbracamu nici de onórea nóstra natiunala, ca dóra nu ne au crulesu nimeni cá pe nisce copii aflati pe la usiele altora. S'a disu cu adeveratu, ca deputatii romani ardeleni se mérga la Pest'a numai pentrucá se ajute si ei a sparge legile ungurene din 48. Asié? Ardelenii se se aléga si faca pentru altii toporu de ósе? Ardelenii se imbarbete poltroneri'a altora? Dara serbii, slavacii, slovenii, rutenii, chiaru romanii Ungariei unde sunt ei? Din 377 deputati ungurei cati sunt de alte nationalitati si cati maghiari? Déca slavonii de tóte dialectele se totu lauda, ca ei facu maioritatea tierii, pentruce nu o facu si in dieta? Si o voru face o ei cu 9—10 deputati romani ardeleni alesi intre alti 71 esiti dela Ardélu dupa legea feudalistica din 1791 et 1848 cá din gratia, cá din pomana? Niciodata Créda dn. — m — ca solidaritatea romaniloru nu sta nicidecum intru a merge 9—10 deputati la Pest'a si a lucra acolo, cá din comanda, ci sta cu totulu in altu ceva. In Pest'a se decidu tóte dupa maioritate cá si in oricare parlamentu, éra minoritatile trebue se se supuna sub pedépsa de a fi dechiarate de rebele cu asub pedépsa de a fi dechiarate de rebele cu atatu mai virtosu, ca acolo nu mai are locu nici macar „votum partis dissentientis" cá in Transilvani'a. Séu ca dóra in cas'a magnatiloru Ungariei minoritatea vóstra se va preface in maioritate? Cati magnati romani au romanii?

(Va urmá.)

Protocolulu

siedintiei comitetului Asociatiunei trans. romane tienute in 26 Sept. c. n. 1866 (conformu §lui 30 din statutele Asoc.) sub presidiulu Esc. Sale dlui presiedinte alu Asociat. Andreiu bar. de Siaguna, fiindu de facia DD. membrii si comit.: Ilustr. S'a D. consiliariu de finantia Petru Manu, Ilustr. S'a D. consiliaru gub. Pavelu Dunc'a, Rsd. D. protosingelu Nic. Popea, D. advocatu Dr. Ioane Nemesiu, DD. prof. Zach. Boiu, Ioane Popescu si Nic. Cristea, secretariulu II-lea I. V. Rusu.

S'au pertractatu urmatórele obiecte:

§ 76. Se cetesce charti'a Rsd. D. prot. si col. alu Asoc. Ioane Hanea de dto 6/18 Sept. s. c. prin carea se aduce la cunoscinti'a comitetului, cumca cei 100 taleri dati din partea Dlui Dr. Ioane Araeniu in favórea fondului Asoc. (vedi prot. Sied. Comit. din lun'a lui Augustu c. n. s. c. § 58), i-a primitu intr'unu echivalentu de 52 bucati de auru, de cate 10 franci un'a bucata, care cu totulu facu 520 franci, si ca acésta suma totu odata a administrat'o la cass'a Asoc.

Conclusu. Comitetulu primesce cu cea mai cordiale recunoscintia acestu ofertu, si se simte in placut'a positiune a decide, ca Dlu oferitoriu, conformu §§loru 6 p. 1 si 23 lit. d) din statutele Asoc., se se propuna viitórei adunari generale a se acceptá de membru fundatoru alu Asoc. trans. romane.

§ 77. Oficiulu opidanu din Selisce prin scrisóre din 9 Sept. Nr. 388 a. c. face cunoscutu, cumca veduv'a reposatului Dumitru Marcu, carea a datu unu numeru de carti in favórea bibliotecei Asoc. (care carti s'au si primitu) e determinate a mai dá si lecsiconulu de conversatiune a lui Maier, inse fiindu acela necompletu, voiesce alu dá numai sub acea conditiune, cá se se completésa pre spesele Asoc., din contra numit'a veduv'a e determinata a'lu darui in folosulu scóleloru normali din locu, deci susunumitulu oficiu poftesce a se incunoscintiá despre acést'a.

Conclusu. Nepotendu comitetulu trece preste spesele preliminate in bugetulu an. 1866/7 din partea ad. gen. tienuta in an. cur. la Beligradu, prin urmare, neavendu sub dispositione spesele necesarie pentru completarea numitului opu, decide a se rescrie oficiului opidanu din Selisce, cumca comitetulu de si e aplecatu a completá acelu opu, inse acesa o póte face numai dupa ce aduceandusе acestu obiectu la cunoscinti'a ad. gen. viitóre, se voru preliminá mai antaiu din partea aceleia, spesele necesarie, informandusе intr'acesa pana atunci prin secretariatu despre pretiulu completarei a susumentionatului opu.

§ 78. Inaltulu Gubernu regiu pre langa charti'a de dto 3 Sept. Nr. 1955/1866 impartasiesce comitetului Asoc. unu conspectu despre progresulu tinerilóru doctorandi la facult. filosofica din Vien'a: Ioane Dragomiru si Nicolae Popu, din care conspectu se vede, cumca acesti tineri au depusu rigorósele prescrise pre an. scolastieu 1865/6 cu aprobatiune.

Se ia spre sciintia.

§ 79. D. proprietariu in Zlatn'a, Georgiu Visi'a, cere a i se dá afara actele relative la detori'a s'a de 300 fl., ce o are la Catarin'a Curesiu alias Purece din Beiusiu si carea a oferit'o in favórea fondului Asoc., inse comitetulu nu a potut'o executá, — apromitenduse ca se va incercá Dlui de nou a o scóte pre calea legei.

Conclusu. Secret. se imputerésce s'i dá afara numitului Dnu actele cerute.

§ 80. D. membru alu comitetului Dr. Ioane Nemesiu cá referintele comisiunei denumite in siedinti'a din 4 Sept. a. c. § 64 in cass'a impartirei stipendieloru Asoc. preliminate din partea adunarei gen. dela Beligradu tienuta in an. c., referésa asupra concurseloru intrate la comitetu pana la terminulu definitu.

Din reportulu comisiunei se vede, ca concurenti fusera preste totu 19 insi, dintre cari 8 insi pentru studiulu pedagogicu la Prag'a, 9 insi pentru ascultarea dreptoriloru si 2 insi pentru ascultarea studioloru politechnice.

Comitetulu luandu la seriósa esaminare testimoniale si documentele resp. concurenti, si avendu in vedere conclusulu ad. gen. tienute la Brasiovu 1862 p. VI, cum si decisiunile comitetului din anii precedenti (1 Martiu 1863 (§ 19 etc.), dupa tenorea caroru a'sa statoritu de principiu, ca acei tineri cari s'a impartasitu in anii scol. trecuti de vreunu stipendiu alu Asoc., se se impartasiésca si pre an. scol. cur. 1866/7, déca si-a o retienutu calculiu, a aflatu cu cale a decide ca stipendiele preliminate pre an. scol. 1866/7, — pentru a caroru impartire s'a publicatu concursu in diurnalele nationale, — se se imparta in modulu urmatoriu:

a) Cele 2 stip. de cate 300 fl. v. a. si 50 fl. spese de calatoria, destinate pentru 2 ascultatori de pedagogia in Prag'a, s'au conferitu tineriloru: Georgiu Torpanu abiturientu maturisatu cu calculu: „deplinu maturu", acestu din urma s'a bucuratu si cá gimn. de unu stipendiu din partea Asoc.

b) Cele 3 stipendia de cate 100 fl. v. a. destinate pentru 3 juristi in Vien'a si Pest'a s'au datu tineriloru: Ioane Nechit'a rigorosante, si Andreiu Cosm'a juristu in alu III anu in Pest'a, lui Gerasimu Rusu juristu in III-lea anu la universitatea din Vieu'a; toti acestia le-au avutu si in an. scol. trecutu; ér' celu de 80 fl. s'a conferitu tinerului Nicolau Olariu juristu in an. III la academi'a c. r. din Sibiiu; carele inca s'a bucuratu si in an. trecutu, din unu stipendiu din partea Asoc.

c) In urma stipendiulu de 300 fl. destinatu pentru unu teneru, carele se va consacrá studioloru technice la institutulu politechnicu din Vien'a, s'a datu tenerului Dionisiu Radesiu, carui'a i se conferise acestu stipendiu si in an. scol. trecutu, inse din causa ca i s'a impartasitu stipendiulu cam tardiu, nu fù primitu pre acelu anu la cursulu studioloru politechnice.

Cass'a Asoc. se se poftésca a esolvi susunumitiloru teneri asemnatele stipendia in rate trimestrali pre langa cuetantii vidimate de catra directiunile institutelóru respective. Totudeodata tenerii stipendiati se indetorésa a substerne cu finea fiacarui semestru la comitetulu Asoc. dovedile resp. despre progr. facutu in studia.

§ 81. Se presentésa conspectulu despre starea cassei Asoc. din carele se vede, ca cass'a Asoc. are in proprietatea s'a pre timpulu acestei siedintie, sum'a de 24.941 fl. 98$^{5}/_{10}$ cr. v. a.

Se ia spre sciintia.

§ 82 Se reportésa despre banii incursi la fondulu Asoc. dela siedinti'a trecuta, carii se voru publicá in specialu in unulu din Nrii viit. si „Tel. rom." (s'au publ. in Nr. tr. R.) si anume:

a) Prin D. parochu in Uniadór'a Avr. Pacurariu s'a tramisu la fondulu Asoc. cá taxa de m. or. pre an. 1865/6 pentru Dlu Ludovice Redónie 5 fl.

b) Prin Dlu procuroru Al. Papiu Ilarianu s'au tramisu la fond. Asoc. 14 galb. cá taxa de membru ord. pentru unii membrii ord. si Asoc. din Bucuresci.

c) Deadreptulu la cass'a Asoc. a mai incursu parte cá taxa de m. ord., parte cá oferte, cum si pentru acte sum'a de 26 fl. 30 cr. v. a.

Cu acestea se incheia siedinti'a comitetului Asoc. pre la $6^{1}/_{2}$ óra dupa amédi.

Datulu cá mai susu.

Andr. br. de Siaguna m. p. I. V. Rusu m. p. presiedinte. secr. II.

Sibiiu 8 Oct. (Estrasu.) Gazet'a publicá in var'a trecuta mai multe nevoi urbariale din comitate si din secuime, éra din sasime nu a publicatu nimicu *); inse si in sasime vei afla

*) Pentruca nu i s'a impartasitu nimicu. Si apoi, de ce n'a publicatu „Telegrafulu rom." si „Hera. Ztg.", ca sunt acolo pe locu? Red.

mai multe procese fórte grele, care deocurgu mai alesu pentru hotara intre comunele romanesci si sasesci, adica procese de acelea, despre care a fostu vorb'a inca in adunarea nationala dela 1848, apoi si in diet'a dela 1863/4 Diferintî'a este de mai multe mii de jugere si de dieci de mii fiorini. Asié de ces. au comunele romanesci procese cu Sibiiulu, cu Cisnadi'a, cu Talmaciulu s. a. Dóua procese le castigara romanii pe calea cea mai drepta. Suntemu fórte curiosi cá se vedemu si resultatulu celoralalte. Acum inca se afla in periculu vreo 60 romani de a fi aruncati in temnitia cá prevarisanti de paduri, macarca ei au sciutu, ca padurea din care au taietu este a loru. Déca in tiér'a nóstra ar domni la tribunasle publicitate precum ea nu domnesce, atunci si publiculu si regimulu aru afla fara nici o greutate, care sunt napastuirile poporului si cine are si cine nu dreptate. Cumca Salistenii in anii trecuti isi perdura dreptulu carciumaritului sunt numai ei de vina, adica primarii si juratii loru de atunci. Salistea are la 5200 locuitori toti romani, scól'a normala de acolo este statu de cercetata, in catu comun'a se vede silita a deschide clase paralele cu alti docenti, pentruca preste 500 tineri nu mai au locu; lipsesce inse venitulu de ajunsu din care se se póta ajuta acea scóla dupa cum se cuvine, éra venitulu din carciume ilu trage Sibiiulu, pentruca asié a placutu Salistei.

In anulu acesta s'au inscrisu la cursulu de drepturi multu mai pucini romani decatu in alti ani, in catu se crede ca in tóte patru cursurile juridice abié voru fi vreo 50 tineri romani, unde au fostu ani in catu se numerá si pana la 80. Acesta impregiurare s'ar esplica din sistem'a feudalistica ce domnesce de 14 luni incóce, care tineriloru nenobili si nepatritieni le-au taietu multe sperantie, s'ar potea esplica in catva si din saracia; de unde se se esplice inse acea impregiurare, ca de vreo doi ani incóce cadu la ecsamene tineri in numeru cá niciodata si din cele mai multe studii? Directiunea si profesorii dela academia sunt totu cei de mai nainte, disciplin'a totu acelea. Chiaru dintre romani au cadiutu estimpu mai multi decatu altadata. Atata s'a observatu, ca parintii si tutorii tinerilorn intrati la academi'a de drepturi ingrijescu preste ana fórte pucinu séu nicidecum de insaintarea si portarile loru, macarca aru trebui se scia, ca tinerimes pana la etate de 24 ani trebue se stea sub epitropi'a parintésca, si ca romanilorn ardeleni nu li se cuvine nicidecum a'si cresce pe fii loru precum si crescu boierii si capitalistii moldavo-romanesci, dela carii in acestu punctu n'avemu se invetiamu n i m i c u. Romanii ardeleni n'au bani de pradatu.

Coler'a se arata si aici in modu sporadicu, inse politi'a si conciliulu medicilorn luara mesuri multu mai energióse decatu s'au fostu luatu la Brasiovu.

I. Dragomiru, carele a trasu cativa ani stipendiulu asociationii si pentru care fù atata scarba in o siedintia a adunarii generale din Abrudu in 1865, spre multiamita trecù la Bucuresci, unde precum audimu, primi postu de profesoru. Pre catu scimu noi, statulu austriacu are mai multe feluri de stipendii, pe care déca le trage cineva, se indatora a sierbi diece ani in deregatori'a ce i s'ar da si numai dupa acesta póte parasi patri'a. Gratitudo rara virtus. Asociatiunea inca se cugete asupra unoru conditiuni, pre langa care se'si asigure stipendiile pentru casuri candu stipendistii aru fugi din tiéra fara a comproba, cumca sici acasa le-a lipsitu statiunea. Dupa cum audimu, pe Dragomiru l'au chiamatu brasiovenii de profesoru la gimnasiu, elu inse cá omu invetiatu ce este, le-a vorbitu de preste umeri. Unu tineru prea bunu, anume Ghimbasiénu din Zernesci care ascultase totu cursulu de filosofia la Vien'a, ne findu primitu la Brasiovu, a trecutu asemenea la Bucuresci. Acelasi inca fusese stipendistu, paremise dela fondulu Francisco Iosefinu. Au mai trecutu si altii, anume juristi, carii sub sistem'a de acum o ducu reu, carii inse nici dincolo nu prea mergu la placintele calde.

Culesulu viilorn s'a inceputu. Mustulu ese fórte bunu. Pretiulu védr'a de Ardélu se tiene la 1 fl. v., se crede insa ca va mai scadé. Numai acum la inceputu tóta bab'a vrea se se faca speculanta de vinu. Granele frumóse inca totu stau la 5 fl. 60, secar'a la 4 fl. si papusioiulu nou la 4 fl. 80 cri v. a. galét'a de Ardélu. —

AUSTRI'A INFER. Vien'a 5 Oct. Senatorii imperiali centralisti tienura eri conferinti'a preliminaria, dechiarandu, ca numai senatulu imperialu ei compete deslegarea cestiunei de constitutiune prin urmare ei tienu de con stitutiunea din Februariu si alesera unu comitetu din 3 barbati Hasner, Pratobavera si Giskra cá se compuna programulu conferintiei ordinarie, autonomistii si cechii nu era representati. Totu eri se subscrise si tractatulu de pace cu Itali'a si in vreo cateva dile se astépta si dela Florenti'a subscrierea, dupa care se va incepe cestiunea constitutiunei interne prin conchiamarea dietei ungaresci. —

Cronica esterna.

ROMANI'A. Bucuresci 18 Septembre.

Domnule Redactoru!

Satulu Vlaslovu (satu romanescu) din calea Borsecului, a fostu in lun'a lui Iuliu prada unui focu cumplitu, care a arsu si nimicitu pana la pamentu tóte ce locuitorii avea la cas'a loru.

Miscati de nenorocirea acestoru sermane familii, care remasesera traindu prin padure si lipsite de midiulóce de ecsistentia, Romanii ce se afla la apele minerale dela Borsecu, au venitu in ajutoriulu loru cu sum'a de 323 fiorini, dupa urmatórea lista de subscriptione:

fl.	Numele persóneloru	resiederea
50	Dlu Christianu Tell	Bucuresci.
6	„ I. Aslanu	Bacau.
56	„ I. Stanescu	Bucuresci.
18	„ Ioane Pancu	„
24	„ Cost. Dimonisie,	Tirgu-Ocnei (Bacau).
56	„ Georgie Verghi	Iasi.
24	„ Alecs. Lupascu	Bucuresci.
6	„ Fratii Millu	Iasi.
6	„ I. Aslanu	Bacau.
5	„ Mihaiu Jora	Romanu.
5	„ Alecs. Avramu	Bacau.
2	„ H. Dimitriu	Focsiani
2	„ Ioane Bresoianu	Bucurecsi.
12	„ Th. Ciupercescu	Focsiani
2	„ N. Banica Carbunescu	Carbunesci.
20	„ Ioane I. Robescu	Focsiani.
2	„ Emilianu Bresoianu	Bucuresci.
2	„ Nicolau Hagi Ilie	„
3	„ Alecsandru Busnea	„
1	„ Anastasia Iorgulescu	Ploiesci.
1	„ Hagi Sotir Petroviciu	Focsiani.
1	„ (Nedescifrabil)	Bucuresci.
3	„ M. Caminarescu	„
3	„ Mihaiu Busnea	Iasi.
2	„ Petru Nicolau	Bucuresci.
1	„ Hagi Gh. Boiu	Focsiani.
10	„ Petru Suciu, prof.	Iasi.

323 totalu: treisute douadieci si trei fiorini.

Acést'a suma s'a intrebuintiatu in modulu urmatoriu: s'a incredintiatu santiei sale parintelui Ioane Ciobotariu preotalu localu, in presentî'a si dupa dispositia protopopului si a subprefectului localu, suma de 292 fiorini, consistandu in una suta fiorini de chartia, siepte napoleoni de auru socotiti cate diece fiorini; si unuspre diece galbini cate siese fiorini unulu, dupa cursulu curentu; — si cincidieci si siese fiorini ce urmá a primi parintele dela Dlu Georg. Verghi. Er' treidieci si unu fiorini s'au impartitu din mana de catra subsemnat'a.

Facutu la Borsecu in 11/23 Aug. 1866.

Lucreti'a Lupascu. In presentî'a nóstra: Ioane Auranu, Aron Boieriu protopopu.

Crediendu-me datóre catra persónele binevoitóre, ce au subscrisu la acésta binefacere, a le dá séma de modulu intrebuintiarei sumeloru, ce mi-au incredintiatu, ve rogu se binevoiti a-mi permite se usezu de stimatulu organu „Gazet'a Transilvaniei", spre a dá publicitatii acésta dare de séma *).

Binevoiti a primi Domnulu meu, romanésca mea salutare. Lucreti'a Lupascu.

Craiova, 30/18 Septembre. — Dilele acestea, incependu dela 27/15 Sept. se tienura concursurile pentru ocuparea stipendieloru vacante la internatele statului, atatu de baieti, catu si de fete. Aci trebue se memoramu in parentese, cumca in Craiov'a statulu intretiene d'oua internate; unulu de baieti pentru 50 de stipendisti, si altulu de fete, pentru 100 de stipendiste. Caus'a acestei duple diferintie este ca, la scól'a centrale (secundaria, gimnasiale) de fete, numai cele interne potu se frecuentese, éra esterne nu se admitu a frecuentare.

Stipendiele in vacantia la internatulu de baieti erau 8; eara la celu de fete erau 20. Cu tóte aceste, ministeriulu, din caus'a economieloru, ce introduse estu anu, in tóte ramurile speseloru publice, de si era determinatu a lasa tóte locurile góle pentru estu anu scolasticu, ordina totosi, cá la internatulu baietiloru se se ocupe 5 locuri, éra la alu feteloru se se ocupe 10 locuri.

Concurenti si concurente la fia-care internatu se presentara preste 30 de individue. Anii trecuti trebuia omulu se róge pre copii cá se intre, séu pre parenti cá se-si de copii la internatu, pentru cá nu cumva remanendu locurile góle se dica guvernulu, nu ve dau dar' mai multu stipendia, si se micsioredie pre viitoriu numerulu loru. Nu mai de multu, de catu acum doi ani s'a batutu tob'a prin mahalale, cá se si aduca omenii fetele la concursu pentru stipendiele (bursele) din internatu. Multi parenti se trageau inderetu, ce e dirept'u, din caus'a speseloru prea mari, ce se coru la pregatirea loru cu cele necesarie pentru Internatu. Program'a acestei pregatiri este intr' adeveru prea lucnósa, si cerintiele ei s'aru poté reduce pre diumetate.

Unu anu numai de lipsa si de nerodire, si ce diferintia intre numerulu concurentiloru din acestu anu si intre cei din anii trecuti. Acést'a inse mai provine inca si de acolo, ca numerulu eleviloru ce trecu din clasile primarie, in cele secundarie, de vre-o doi ani incóce, este fórte considerabile.

Asupra concursului avemu de a observá, cumca din caus'a ecsaminelui, abia doi, trei concurenti s'aru fi potutu respinge de comisiunea esaminatoria; dar' cele mai multe respingeri s'au facutu din caus'a documenteloru false ori falsificate. §ulu 168 din leges instructionei dice: „Se voru primi concurenti dupa etatea loru, asia incatu pentru clasea I voru concurre cei intre 10 si 12 ani; pentru cl. II cei intre 11 si 13 ani; pentru cl. III cei intre 12 si 14 ani, si asia mai departe. — Cei ce voru fi in etatea mai insintata nu voru fi primiti. O restrictiune cam prea mare acést'a. Acum cá se arate concurentii cumca n'au trecutu preste etatea prescrisa, venisu multi cu acte de botezu false séu falsificate, adeca redactu anulu nascerei celu adeveratu, scrisu in locu-i pre acel'a care le dá etatea potrivita dupa clase, in sensulu §-lui din lege. Astfelu, la unii anulu vacinarei. La altii se vedea contrastulu dupa atestatulu scolasticu. La altii tóte erau rase si corese. Acum daca omenii se dedau cá copii cu de acestea, apoi ce va fi de ei, candu voru fi maturi si betrani. — Ba s'a intemplatu ceva si mai curiosu: Unu preutu vediendu os nu se primescu la concursu doi olienti ai sei, din caus'a etatii prea mari, le a cerutu actele de botezu dela comisiune, dicundu ca se i-le de daca nu sunt de folosu. Comisiunea i le a datu. A dous-di tramite la comisiune pre unu altu preutu mai teneru cu alte acte de botezu, dupa cari elevii erau astadi mai teneri cu cate unu anu, cá eri, intocmai dupa cum cerea leges. Astfelu de procederi, aru trage dupa sine, intr'alte staturi, procese criminali si intemnitiari de mai multi ani, cu perderea functiunei si a caracterului. Si déca aci se intempla unele cá aceste, cate nu se voru fi intemplandu pe la judecatorii, unde jóca interese de sute si mii de galbini. — Éca pentru ce iustiti'a nu insufla nici unu respectu in Romani'a. Éca pentru ce nu póte scapá statulu romanescu de jurisdictiunea consularia straina in privinti'a strainiloru aici domiciliati! Responsunlu este prea leane si fórte simplu, pentruca: moralitatea publica este prea in facia lovita. Dè Ddieu cá pre viitoriu tóte se se indrepteze. S.

Prospectu politicu. Cestiunea orientala incepe a luá o facia seriósa. Grecii spriginiti si sutiniti de Rusi'a, incepura a se resculá. Unu telegramu din 26 Sept. anuntia, ca in Epiru si Tesali'a a prorupt'u insurectiunea. In Preves'a orasiu alu Albaniei insurgentii au luatu in asaltu citadela; anumitu doue escadróne din garnisón'a dela Corfu desertandu sub comand'a lui Botiaris mediloci ocuparea Prevesei in frontea grecilorn. De aci a prorupt'u insurectiunea in totu Epirulu si chiaru si albanesii turci s'au dechiaratu in contra auctoritatatilorn turce. —

In Candia rebatura grecii pre turci in 22 Sept. cu tóte, ca egiptenii avea o armata de

*) Cu cea mai distinsa stima si placere or si candu cere importanti'a obiecteloru. Red.

20.000 comandati de 5 Pasi, care atacă lagerulu grecilorau. In 23 se rennoi lupt'a, dupa ce primira crestinii ajutoriu de 2000; turcii fura batuti, 3000 fura prinsi si restulu scapă in escadr'a turcésca dela Malacca. Nóue ajutorie 8000 egipteni si 7 batalióne turcesci cu unu numeru mare de tunuri mai sosira de ajutoriu turciloru. — Intre Grecii'a si Turci'a o mare incordare, regimulu turcescu pretinde demisionarea ministriului de resbelu alu Greciei, care fiindu candiotu, ajuta pre sub mana insurectiunea. Lucrulu se incarca. Francii'a a smenintiatu Grecia cu intrerumperea comerciului diplomaticu, déca nu va remané cu totulu neutrala. Anglii'a inca se opune prorumperii causei orientale acuma, cu tóte ca diurnalulu „Times“ prevede, ca cas'a orientala va provocă in scurtu unu resbelu europenu. — Regimulu turcescu e pré convinsu, ca Rusi'a dà impintenu prin ajutórie si propaganda, si privesce pre consululu rusescu Ignatieff de altu Mencicoff. — O corabia rusésca sosi la Constantinopole cu instructiuni pentru Ignatieff. Grecii din tóta Europ'a trimitu ajutórie la insurgenti; pana acum tramisera la Creta preste unu milionu de franci; pretutindenea su comitete si din Brail'a si Galati tramisera ajutoriu 100.000. Bulgarii nu voru a face causa comune cu grecii. — Cas'a polona inca ésa pre tapetu in diurnalistica. —

Preaplecata rugamente catra ddnii filologi.

(Incheiere.)

In Octobre alu anului 1845 Alecsandru Gr. Ghica fostulu Domnu alu tierii romanesci, petrecandu la Vien'a, intr'un'a de dile ne dete ocasiune la vreo doi ómeni tineri cá se ne intalnimu la més'a M. Sale. Nepotu-seu in a cincea spitia Ioanu Ghica, mai tardiu principe de Samos, éra acum ministru, inca erá de facia. Betranului ii placea se audia conversationi si chiaru dispute sciintifice. Preste pucinu se si incinse inca la mésa o disputa asupra activitatii Curierului romanescu si a Curierului de ambe secse, ambe proprietate a Dlui I. Eliad. I. Ghica care pe atunci erá in ani nomai ceva preste treidieci, avea totusi unu renume intre literatii romani cá fostu profesoru la colegiulu din Iasi, ocmbatea aspru metodulu lui I. Eliad de a indopa pe publiculu romanescu unu siru lungu de ani totu numai cu ABC, totu numai cu ortografii si cu forme gramaticale. Batrenulu din contra sparé pe dn. Eliad, enumerandu mai multe merite ale lui. Atunci I. Ghica: M. Ta, Eliad ocupa pe romani cu ABC. numai pentrucá se'i abata dela alte studii practice si anume dela politica. — Atunci Voda simtiendose insusi atacatu, inrosi cá focului si se sculă dela mésa, nici ca 'i trecu mani'a, pana candu nu esiramu la aeru pe basatiele de atunci.

Sub anii absolutismului austriacu mai de multe ori imi aduseiu aminte de acea scena din Vien'a. Niciodata romanii n'au facutu atatea studii filologice cá in cei diece ani ai absolutismului; Fói'a pentru minte etc. erá adesea plina de ortografii si de forme gramaticale, pana ce la urma nu le citia nici diece dintre abonati. Si totusi maioritatea celoru carii avea a face cu limb'a romanésca in viéti'a practica si in deregatorii publice, scriá romanesce nespusu de reu, ca aceia nici respectá vreo lego a limbei, nici auduiu romanului, — ci fiecare traiá in fantasi'a in carea multi mai traiesc si astadi, ca asié precum scriu ei, este fórte bine. Si pentruce acést'a? Pentruca cei mai multi nu invétia limb'a romanésca; lenea si desiertatinea nu'i lasa cá se o invetie, si asié ne facu de rusine insintea celoru de alte natiuni.

Dupa scen'a susu atinsa din Vien'a imi pusesem si eu mai adesea intrebarea, ca óre oare dintre cei doi Ghica avuse dreptate. In cursulu timpului am fostu constrinsu a da dreptulu la amendoi dupa cunoscut'a mecsima: Unum faciendum, alterum non omittendum. Ioanu Ghica avea tóta dreptatea déca pretindea, cá legislatiunea, cá publicitatea, cá cartile didactice, cá preste totu mersulu desvoltarii si culturei natiunale se nu fia nicidecum priponite, cum amu dice, din caus'a cu filologii inca nu s'au invoitu nicidecum asupra ortografiei, grammaticei, lecsicografiei. Óre pre candu s'a scrisu Pentateuchulu lui Moise, cate gramatice si dictionarie voru fi avutu evreii? Óre in timpulu lui Omeru elinii avut'au gramatice si lecsicónu? Si de aru fi asteptatu Romanii antici pana catra Octavianu Augustu incóce, cá se li se compuna gramatica si dictionariu, óre ce literatura aru fi avutu ei si unde aru fi ajunsu cu limb'a si cu tóta cultur'a loru? Se venimu mai aprópe. Déca anglii, germanii s. a. aru fi asteptatu pana ce se voru invoi filologii intre sine, ei n'aru fi potutu nici macar a comanda unu regimentu séu o corabia, cu atatu mai pucinu a pórta resboie. Nascutu-s'au la popórale europene mai anteiu universitatile, apoi gramaticele si lecsicónele scrise? Si déca strabunii nostrii aru fi asteptatu pana se se compuna Dictionarium quadrilingve, séu tocma dictionarium etymologicum, carele nu este compusu nici pana astadi, si apoi s'aru fi apucatu de traducerea cartiloru bisericesci si de codificatu cate ceva, óre unde ar fi astadi remasa natiunea romanésca? De siguru ca acolo, unde sunt Bulgarii, Arnautii etc. De acea dn. Ioanu Ghica avù totu dreptulu in acelu intielesu, ca nu este bine cá acei barbati, dela carii natiunea astépta cu totulu altu ceva, se se ocupe cu cercetari filologice, nici érasi cá acelea toi publice care sunt destinate a lati si semana idei si cunoscintie practice, de care au a se interesa clasele cele mai numeróse ale locuitoriloru se fia implute cu regule ortografice si gramaticale, precum intru adeveru se intemplá in Curierulu romanescu, cá fóia politica, in care erá de ajunsu cá se atinga cineva cestiunile filologice numai cá prin trécatu si cum grano salis.

De alta parte Domnulu Alecsandru Dimitrie Ghica inca avea tóta dreptatea déca aparé si laudá lucrarile filologice ale dlui I. Eliadu. Voda Ghica nu o facuse acésta cá omu de specialitate, dómne feresce, nimicu mai pucinu decatu acésta, ci inse o facea cá romanu, cá patriotu si cá bunu politicu. In dilele domniei lui Ghica, Bibescu si Stirbeiu censur'a rusésca carea nicidecum nu depindea dela ei, sugruma orice desbatere in publicu a vreunei cestiuni interne natiunale si politice. Publicistii si politicii Rusiei lucrá din tóte poterile cá se faca pe Europ'a a crede, cumca moldavo-romanii sunt curatu slavi, carii din fatalitatea timpuriloru isi perdusera limb'a loru slavóna si invetiasera o corcitura de limba papistasésca. In colegiurile dela Bucuresci si Iasi se asiedíasera catedre de limb'a si literatur'a rusésca; atata numai, ca din mare norocire a profesoriloru rusi dela vreo 3—4 ani insinte clasele loru totudeauna erá desiérte, prin urmare ei tragea platile numai pentrucá se se primble, séu precum dicu baietii din Bucuresci, cá comisari de strate *)

In 1844 Daschkoff consulu gener. rusescu provocase formalu pe Bibescu, cá se nu sufere esirea Curierului de ambe s. cu litere latinesci. Acelasi Daschkoff petrecendu in acelasi anu la apele din Zaizonu, imi dise si mie facia cu Dr. Mayer, ca este o mare obrasnicia a se incerca cineva se scrie romanesce cu litere latinesci. Trebue se sciti ca acelu Daschkoff, membru alu unei familii din cele mai mari nu erá nici decum vreunu omu simplu, ci elu sciá fórte bine ce dice si ce cugeta. Intre acestea impregiurari Voda Ghica inca sciá fórte bine ce vorbesce, candu aparé pe Eliadu pentruca se ocupa mai multu cu literatur'a. Pe atunci a scrie A. B. C. romanesce, insemná a face politica romanésca. De acea erá cu totulu altu-ceva, déca I. Ghica dicea ostra unchiu-seu: M. Ta, Eliadu se faca politica cu gramatic'a, cu dictionariulu, cu critic'a literaria, cu traducerea clasicilóru, éra politic'a dilei se o lase altora.

Voiu se dicu cu tóte acestea, ca un'a se facemu si alt'a se nu lasamu, éra spre acestu scopu se ne impartimu rolele. Filologii nu voru tienea in locu pe nici o natiune, ei nu o potu retiené; tocma pentru acesa inse sunt datori a'i porta falinarele naainte, éra politicii sunt datori a reflecta pe natiune la filologii cei si a recomanda ostenél'a loru la apretuirea acelei. Atat'a erá pentru astadata si scopulu Gazetei, acesta erá si alu rugamentei mele, a reflecta, a cere consiliuluiu eruditiloru, inse totu numai mergendu inainte, pentruca nici unu momentu nu ne este ertatu a sta pe locu.

20 Sept. G. Baritiu.

*) Perde-vara, Pflasterireter.

In acestu articulu s'au stracuratu intre altele acesti erori: La Nr. 74 col. 296 a'i ruga cá se se dea odata de capu, di, cá se le dea odata etc. Totu acolo tocma in urma: ci sta intru a conduce pe intieleptiesce, di: a o conduce intieleptiesce. In Nr. 75 col. 300 semicol. 3 la urma: „mai bine“ este de doua ori, se se citésca numai la inceputulu alineiu.

Novissimu. Bucuresci 7 Oct. „Tropet'a“ aduce scire, cumca ministeriulu de acum alu Romaniei si a data demisiunea care s'a si primitu de catra Domnitoriulu.

Societatea amiciloru instructiunei. Ceea ce asteptamu si dorieamu de multu, vedemu, ca se infiintiésa in Romani'a. In Atenéulu romanu dupa finea lecturei publice decisera cei adunati a infiintiá o asociatiune a carea scopu se fia instructiunea poporului romanu. Indata se alese unu comitetu spre a face unu proiectu de statute, si in 22 Sept. se ceti in acceasi sala, si adunarea otari publicarea proiectului facutu cá se vina in cunoscinti'a tuturoru si in 2 Oct. se va tiené adunarea ér' in sal'a Atenéului, casele pr. Costache Ghica, spre a se desbate si fipsá statutele.

Ocupatiunea dilei sunt alegerile pentru camera si senatu si reclamele loru, precum si representarea Romaniei in espositiunea dela Paris unde Romani'a a primitu locu deosebitu, cá veri si care altu statu.

157—1866. 2—3

CONCURSU.

In comun'a baiésca Rosi'a, in comitatulu Albei inferióre in Transilvani'a, a deventiu statiunea de chirurgu vacanta.

Cu statiunea acésta e impreunatu unu salariu anualu in sum'a de 350 fl., una intertentiune de calu in sum'a de 120 fl., cuartiru naturalu, si dreptu de pensionare, dupa ordinatiunile pentru oficialii de statu sustatóre.

Doritorii de a primi acésta statiune, au a'si substerne cererile loru documentate, in care e a se arata si cunoscinti'a limbeloru patriotice — pe calea superiorilóru sei — la directiunea fondului pisetalu in Abrudu, celu multu pana in 15 Novembre 1866.

Concurentii in cererile loru au a se dechiará, déca sunt resoluti a primi acésta statiune pe calea substituiunei si pana la urmand'a denumire finala.

Abrudu in 18 Septembre 1866.

Directiunea fondului Pisetalu.

12286—186. 2—3

Publicare de concursu.

Pre trei stipendia cate de 84 fl. v. a. — pre 6 de 63 fl. v. a. tóte din fundatiunea Ramontiana, — si 1 de 52 fl. 50 cr. v. a. din fundatiunea Bobiana, prin absolvarea respectiviloru, devenite curatu vacante. — Éra pentru 1 de 84 fl. v. a. alu rigorosantelui Elia Tuliu Chetianu, — pre 3 cate de 63 fl. v. a. alu rigorosantelui Adalbertu Dorgo — cancelistiloru Ioane Cepesiu si Candidu Albini, tóte patru din fundatiunea Ramontiana, — pre 1 de 120 fl. v. a. alu lui Augustinu Sanciali din fundatiunea Clainiana, — si pre 1 de 60 fl. v. a. alu lui Demetriu Todoru din fundatiunea Majoriana, pentru nesusternerea testimonialoru scolastice pre anulu scolasticu trecutu, recerute la subinsemnatulu Ordinariatu Metropolitanu, dechiarate de vacante, — prin acésta se escrie concursu.

Concurentii la acestea stipendia voru avé pana in 1 Novembre c. n. a. c. a'si susterne la subinsemnatulu Ordinariatu Metropolitanu concursele sale, cu testimoniale necesarie provedute, — de sene intielegundose, ca amintitii stipendisti, numai pre calea concursului se voru sustiené in preavutele stipendia, si numai la casulu acela, déca prin producandele testimonia scolastice se voru destinge intre alti concurenti. —

Blasiu 22 Sept. 1866.

Ordinariatulu Metropolitanu alu Albei Iulie greco-cat.

Cursurile la bursa in 9. Oct. 1866 sta asia:

Galbini imperatesci	—	—	6 fl. 8 cr. v.
Augsburg	—	—	126 „ 50 „

Redactoru respundietoru
JACOBU MURESIANU.

Editiunea: Cu tiparialu lui
JOANE GÖTT si fiiu HENRICU.